

Meddelande om medlemsstaternas strategier för romsk inkludering

2013/14:FPM79

Arbetsmarknadsdepartementet

2014-05-05

Dokumentbeteckning

KOM(2014) 209

Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén, samt regionkommittén Rapport om genomförandet av EU-ramen för nationella strategier för integrering av romer

Sammanfattning

Kommissionen har den 2 april 2014 presenterat ett meddelande med en utvärdering av medlemsstaternas genomförande av de nationella strategierna för integrering av romer. Utvärderingen visar på att åtgärder för integrering av romer har vidtagits i alla medlemsstater och att det börjar göras framsteg i de flesta av dessa, även om det fortfarande går långsamt. Kommissionen konstaterar att ett oförminskat politiskt engagemang och ett mer effektivt arbete mot diskriminering är nödvändigt för att romers situation ska förändras fram till 2020.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och anser att det är viktigt att kommissionen fortsatt följer upp och analyserar medlemsstaternas nationella strategier eller motsvarande uppsättning strategiska åtgärder.

Regeringen välkomnar kommissionens intentioner att även fortsättningsvis stödja medlemsländerna i deras arbete för romsk inkludering, exempelvis när det gäller en effektiv användning av tillgängliga EU-fonder i arbetet.

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen presenterade den 5 april 2011 ett meddelande om en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020, se faktapromemoria 2010/11:FPM136. Kommissionen uppmanade i detta meddelande medlemsstaterna att till december 2011 på grundval av den romska befolkningens storlek i landet i fråga och landets utgångsläge, anta eller utveckla redan befintliga, nationella strategier för romers integrering.

Kommissionen angav i meddelandet sin avsikt att införa ett system för övervakning för att mäta framstegen i medlemsstaterna när det gäller integrering av romer och att årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet om detta. I mars 2012 hade alla medlemsstater lagt fram en nationell strategi för integrering av romer eller en motsvarande uppsättning strategiska åtgärder till kommissionen. Den 16 februari 2012 beslutade regeringen överlämna en samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering under 2012–2032 till riksdagen (skr. 2011/12:56). Denna skrivelse överlämnades sedan till kommissionen.

Kommissionen presenterade den 21 maj 2012 respektive den 26 juni 2013 meddelanden i vilka medlemsstaternas nationella strategier för integrering av romer eller motsvarande uppsättning strategiska åtgärder utvärderades. Den 9 december 2013 antog rådet en rekommendation om effektiva åtgärder för integrering av romer i medlemsstaterna. Rekommendationen fokuserar på särskilt riktade åtgärder för romsk integrering inom nyckelområdena utbildning, sysselsättning, hälso- och sjukvård och bostad samt horisontella frågor som är av särskild vikt för att genomföra åtgärder för romsk integrering och för att säkerställa åtgärdernas hållbarhet (se 2012/13:FPM 132).

Den 2 april 2014 presenterade kommissionen ett meddelande i vilket den utvärderat medlemsstaternas genomförande av de nationella strategierna för integrering av romer.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen betraktar 2013 som EU-ramens första genomförandeår. I meddelandet bedöms framstegen inom de fyra huvudområdena utbildning, sysselsättning, hälso- och sjukvård och bostad samt arbetet mot diskriminering och användningen av EU-medel. I meddelandet bedöms även framstegen på EU-nivå.

Kommissionen konstaterar i sitt meddelande att åtgärder för integrering av romer har vidtagits i alla medlemsstater och att det tre år efter det att EU-ramen antogs börjar göras framsteg i de flesta medlemsstater, även om det fortfarande går långsamt. Kommissionen slår också fast att arbetet mot diskriminering är mindre verkningsfullt än det skulle kunna vara i nästan alla

medlemsstater, att ytterligare uppmärksamhet bör ägnas åt informationskampanjer som framhäver fördelarna med mångfald, samt att medlemsstaterna måste visa tydligt politiskt ledarskap så att rasistiska yttringar inte tolereras.

2013/14:FPM79

Kommissionen konstaterar att EU-ramen kräver ett oförminskat politiskt engagemang från alla intressenters sida för att romernas tillvaro ska förändras fram till 2020, att strukturer för styrning, samarbete med intressenter och övervakning i arbetet med de nationella strategierna måste stärkas och att medlemsstaterna tillsammans med kommissionen måste övervaka och utvärdera om tillgängliga europeiska struktur- och investeringsfonder används på ett ändamålsenligt sätt.

I den bilagda utvärderingen av enskilda medlemsländers genomförande av strategierna uppmärksammar kommissionen Sveriges insatser för romsk inkludering inom områdena utbildning, sysselsättning, hälsa, bostad, icke-diskriminering och finansiering. Kommissionen lyfter bl.a. fram det svenska arbetet med att utveckla utbildningsmaterial på romani chib, kartläggningen av romska barns och ungas situation i förskola/skola i strategins pilotkommuner, brobygggarverksamheten inom förskola/skola och på Arbetsförmedlingen, produktionen av läromedelssupplement med fokus på den romska minoriteten samt satsningarna på vuxenutbildning för romska kvinnor och hälsokommunikatörer riktade till romska flickor och kvinnor. Kommissionen ser samtidigt ett behov av att förbättra förutsättningarna för modersmålsutbildning i romani chib, ett fortsatt arbete för att fler romska barn ska genomgå gymnasie- eller högre utbildning, arbete gentemot privata arbetsgivare, arbete mot diskriminering på bostadsmarknaden och att i än högre grad använda sig av EU-medel. Kommissionen ser också ett behov av att Sverige fortsätter att utveckla arbetet med att följa upp effekterna av åtgärderna för romsk inkludering.

I meddelandet aviserar kommissionen att EU även fortsättningsvis ska stå för ett politiskt ledarskap och ge praktiskt stöd till medlemsstaterna, däribland; lägga fram årliga riktlinjer i Europa 2020-strategin, ge metodikstöd och främja utbyte av erfarenheter och bästa praxis genom nätverket av nationella kontaktpunkter för romer, fortsätta en regelbunden dialog med det civila samhället, främja en effektiv användning av tillgängliga EU-fonder på alla nivåer, samt att tidigt under programperioden 2014–2020 utarbeta initiativ som leder till en bättre inriktning av finansieringen till integrerade och generella åtgärder för inkludering av romer.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Kommissionens meddelande innehåller inga förslag till lagtexter.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer.

Regeringen anser att det är viktigt att kommissionen fortsatt följer upp och analyserar medlemsstaternas nationella strategier eller motsvarande uppsättning strategiska åtgärder. Ytterst är det de enskilda medlemsstaternas ansvar att säkerställa romers mänskliga rättigheter och sociala och ekonomiska inkludering. Kommissionens arbete med att hålla frågan om romers inkludering högt på den politiska dagordningen, stötta medlemsstaterna i sitt arbete och att årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet om utvecklingen är dock ett viktigt komplement till medlemsstaternas arbete.

Regeringen välkomnar därför kommissionens intentioner att även fortsättningsvis stödja medlemsländerna i deras arbete för romsk inkludering, exempelvis när det gäller en effektiv användning av tillgängliga EU-fonder i arbetet.

Regeringen välkomnar också särskilt kommissionens betoning på vikten av ett tydligt politiskt ställningstagande mot diskriminering och rasism mot romer i arbetet för romsk inkludering.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte skickats ut på remiss.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt då det rör sig om ett meddelande.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet förväntas inte utmynna i rådsslutsatser. Kommissionen har infört en årlig rapportering till Europaparlamentet och rådet för att bedöma framstegen med medlemsstaternas genomförande av de nationella strategierna fram till 2020.

Regeringens strategi för romsk inkludering sträcker sig fram till 2032.

4.2 Fackuttryck/termer

Termen romer används som ett paraplybegrepp som inbegriper folkgrupper med mer eller mindre liknande kulturella kännetecken, såsom sinti, resande, kaale m.fl., oavsett om de är bofasta eller inte. Cirka 80 % av romerna uppskattas vara bofasta.